

HENRYK SIENKIEWICZ, *QUO VADIS*

Czas akcji: I wiek naszej ery

Miejsce akcji: Rzym, Ancjum

Bohaterowie: Neron, Petroniusz, Święty Piotr, Marek Winicjusz, Ligia Kalina, Ursus, Glaukos, Chilon Chilonides

TEST

2 pkt

Zadanie 1.

Głównym kryterium podziału świata przedstawionego w powieści *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza jest wyznanie religijne bohaterów. Wskaż, którzy bohaterowie powieści są poganami, a którzy – chrześcijanami. Wpisz odpowiednie oznaczenia literowe do tabeli.

Poganie	Chrześcijanie

A. Neron

B. Poppea Sabina

C. Ligia Kallina

D. Petroniusz

E. Ursus

F. Paweł z Tarsu

G. Pomponia Grecyna

H. Akte

I. Glaukus

1 pkt

Zadanie 2.

Uzupełnij zdania dotyczące sposobu ukazania świata przedstawionego w powieści.

Powieść *Quo vadis* ukazuje między światem pogan i światem chrześcijan. Ten zabieg literacki został zastosowany przez autora, aby uwypuklić między tymi dwoma kulturami.

2 pkt

Zadanie 3.

Do informacji dotyczących świata przedstawionego w powieści *Quo vadis* dopisz cechy powieści historycznej, o których one świadczą.

Informacje o świecie przedstawionym w powieści <i>Quo vadis</i>	Cecha powieści historycznej
Akcja powieści rozgrywa się w I w. w Rzymie, za czasów panowania Nerona. Sienkiewicz żył w okresie pozytywizmu (XIX w.).	
Tłem dla ukazania głównego wątku miłości Ligii i Winicjusza są m.in.: prześladowania chrześcijan, wojna w Germanii, spisek Pizona, pożar Rzymu.	
Wśród bohaterów powieści znajdują się: Neron, Poppea Sabina, Petroniusz, Paweł z Tarsu.	
Sienkiewicz szczegółowo opisuje wnętrza domów (np. willę Petroniusza, pałac Nerona), ubiory, rozrywki (np. walki gladiatorów), rodzaje broni gladiatorów.	

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

- Jestem szczęśliwy – odrzekł Winicjusz. – Zaprosiłem cię do siebie umyślnie, by ci to powiedzieć.
- Co ci się zdarzyło?
- Coś takiego, czego bym nie odstąpił za imperium rzymskie.

To rzekłszy, siadł, wsparł ramię na poręczu krzesła, głowę na ramieniu i począł mówić z twarzą pełną uśmiechów i z jaśniejącym wzrokiem:

- Czy pamiętasz, jak byliśmy razem u Aulusa Plaucjusza i tam po raz pierwszy widziałeś boską dziewczynę, którąś sam nazwał jutrzeńką i wiosną? Pamiętasz tę Psyche, tę nieporównaną, tę najpiękniejszą z dziewic i z waszych bogiń? Petroniusz patrzył na niego z takim zdziwieniem, jakby chciał sprawdzić, czy głowa jego jest w porządku.
- Po jakimu ty mówisz? – rzekł wreszcie. – Oczywiście, że pamiętam Ligię.

A Winicjusz rzekł:

- Jestem jej narzeczonym.
- Co?... [...] – Więc jeszcze jedno pytanie: czyś został już chrześcijaninem?
- Dotąd nie, ale Paweł z Tarsu jedzie ze mną, aby mi tłumaczyć naukę Chrystusa, a potem przyjmę chrzest, bo to, coś mówił, że oni są nieprzyjaciółmi życia i radości, to nieprawda!
- To tym lepiej dla ciebie i dla Ligii – odpowiedział Petroniusz. Po czym wzruszywszy ramionami, rzekł jakby sam do siebie: – Zdziwiająca jednak rzecz, jak ci ludzie umieją zdobywać wyznawców i jak ta sekta się szerzy.

A Winicjusz odpowiedział z takim zapałem, jakby i sam był ochrzczony:

- Tak! Tysiące i dziesiątki tysięcy są w Rzymie, w miastach Italii, w Grecji i Azji. Są chrześcijanie wśród legii i wśród pretorianów, są w samym pałacu cezara. Wyznają tę naukę niewolnicy i obywatele, ubodzy i bogaci, plebs i patrycjat. [...] Tak, ta nauka ogarnia świat i ona jedna może go odrodzić. Nie wzruszaj ramionami, bo kto wie, czy za miesiąc lub za rok sam jej nie przyjmiesz.
- Ja? – rzekł Petroniusz. – Nie, na syna Lety! Ja jej nie przyjmę, choćby w niej tkwiła prawda i mądrość zarówno ludzka, jak i boska... To wymagałoby trudu, a ja się nie lubię trudzić. To wymagałoby zrzeczeń się, a ja się nie lubię niczego w życiu zrzekać... Z twoją naturą, podobną do ognia i ukropu, zawsze mogło się coś podobnego przytrafić, ale ja? Ja mam swoje gemmy¹, swoje kamee², swoje wazy i swoją Eunice. W Olimp nie wierzę, ale go sobie urządzam na ziemi i będę kwitnął, póki mnie nie przeszyją strzały boskiego łucznika lub póki mi cesarz nie każe otworzyć sobie żył. Ja nadto lubię woń fiołków i wygodne triclinium³. Lubię nawet naszych bogów... jako figury retoryczne, i Achaję, do której wybieram się z naszym otyłym, cienkonogim, nieporównanym, boskim cezarem, Augustem, Periodonicesem... Herkulesem, Neronem!...

To rzekłszy, rozweselił się na samo przypuszczenie, że mógłby przyjąć naukę rybaków galilejskich, i począł półgłosem śpiewać:

*W zieleń mirtową owinę jasny miecz mój,
W ślad Harmodiosa i Arystogitona⁴...*

Lecz przerwał, gdyż wywoływacz dał znać, że przybyła Eunice.

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/quo-vadis.html>

¹ *gemma* – kamień szlachetny lub półszlachetny o kształcie okrągłej lub owalnej płytki

² *kamea* – rodzaj gemmy; szlachetny lub półszlachetny kamień

³ *triclinium* – sala biesiadna

⁴ *Harmodios, Arystogiton* – ateńscy arystokraci, którzy zamordowali tyrana Aten; stali się symbolem walki z tyranią i ochrony swobód demokratycznych

Zadanie 4

1 pkt

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Winicjusz zaprosił Petroniusza, aby porozmawiać z nim na temat

- A. planowanego ślubu Winicjusza i Ligii.
- B. nienawiści Petroniusza do chrześcijan.
- C. przyjęcia chrześcijaństwa przez Winicjusza.
- D. wizyty Petroniusza w domu Aulusa Plaucjusza.

1 pkt

Zadanie 5.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Reakcją Petroniusza na wyznania Winicjusza jest

- A. oburzenie. B. przerażenie. C. zdziwienie. D. rozbawienie.

1 pkt

Zadanie 6.

Uzupełnij zdanie, wybierając właściwe odpowiedzi spośród A lub B oraz C lub D.

Opisując Ligię, Winicjusz używa A/B, bo chce w ten sposób C/D.

- A. porównań C. opisać jej niezwykłą urodę
B. metafor D. opisać jej dobry charakter

2 pkt

Zadanie 7.Petroniusz określa naturę Winicjusza jako *podobną do ognia i ukropu*.

a) Wyjaśnij znaczenie tych słów Petroniusza.

.....

b) Podaj związek frazeologiczny, który nazywa takie usposobienie człowieka.

.....

1 pkt

Zadanie 8.Wypisz z tekstu słowa, które są parafrazą wyrazu *chrześcijaństwo*.

.....

1 pkt

Zadanie 9.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

1.	Petroniusz jest przekonany, że chrześcijanie są przeciwnikami radości.	P	F
2.	Dla Winicjusza przyjęcie chrześcijaństwa jest jedynie warunkiem, by poślubić Ligię.	P	F
3.	Według Winicjusza szerzenie się chrześcijaństwa jest dobre dla świata.	P	F

1 pkt

Zadanie 10.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Petroniusz wypowiada się o cesarzu w sposób

- A. ironiczny.
B. pełen szacunku.
C. lekceważący.
D. pełen pokory.